

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-08-15

Vår referens

Marina Karlsson

Rektor

marina.karlsson@malmö.se

Remiss angående Utbildningsdepartementet - Statens skolverks redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram

FSKF-2024-9242

Sammanfattning

I maj 2023 beslutade riksdagen om ändringar i skollagen som innebär att det införs ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare inom skolväsendet. Skolverket har fått i uppdrag att utveckla professionsprogrammets nationella struktur för kompetensutveckling för rektorer, lärare och förskollärare inom skolväsendet samt det nationella meriteringssystemet för legitimerade lärare och förskollärare. Den 14 maj 2024 redovisade Skolverket sitt uppdrag till regeringen. Innehållet i den nationella strukturen för kompetensutveckling föreslås till stor del bestå av kurser som ges av universitet och högskolor. Skolverket föreslår att meriteringsnivåerna ska benämnas meriteringsnivå 1, meriteringsnivå 2 och meriteringsnivå 3 och har angett villkor för varje meriteringsnivå. Skolverket föreslår även att beslut om meriteringsnivåer registreras i samma lärar- och förskolläraryregister som legitimationerna. Vidare föreslås att Skolverket får ansvar för professionsprogrammet och att rådet för professioner i skolväsendet även fortsättningsvis ska bistå Skolverket i val av kompetensutveckling och i processen kring meritering samt uppföljning och utvärdering av professionsprogrammet.

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Remiss Utbildningsdepartementet - Statens skolverks redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram
- Redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram
- G-Tjänsteskrivelse Förskolenämnden 240828 Remiss angående Utbildningsdepartementet - Statens skolverks redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram

- Förslag till yttrande över Remiss angående Utbildningsdepartementet - Statens skolverks redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram

Beslutsplanering

Ordförandeberedning FSKN 2024-08-19

Förskolenämnden 2024-08-28

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

I maj 2023 beslutade riksdagen om ändringar i skollagen som innebär att det införs ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare inom skolväsendet. Skolverket har fått i uppdrag att utveckla professionsprogrammets nationella struktur för kompetensutveckling för rektorer, lärare och förskollärare inom skolväsendet samt det nationella meriteringssystemet för legitimerade lärare och förskollärare. Den 14 maj 2024 redovisade Skolverket sitt uppdrag till regeringen. Förskoleförvaltningen är i grunden positiv till Skolverkets förslag.

Inom professionsprogrammet ska det finnas möjlighet för lärare och förskollärare att meritera sig. Skolverket föreslår att meriteringsnivåerna ska benämnas meriteringsnivå 1, meriteringsnivå 2 och meriteringsnivå 3. Läraren eller förskolläraren ska ha legitimation och ha arbetat minst 6 år i yrket, vara verksam vid ansökan om meritering, samt ha fullgjort akademiska studier med viss omfattning för respektive nivå. För meriteringsnivå 3 krävs en examen på forskarnivå. En övergångsbestämmelse för lärare och förskollärare med minst 12 år i yrket föreslås gälla i fyra år från ikraftträdandet. Övergångsbestämmelsen säkerställer att lärares och förskollärares långvariga yrkeserfarenhet tas tillvara vid meritering. Meriteringsvillkoret undervisning av hög kvalitet föreslås uppnås genom en uppdragsutbildning som anordnas av universitet och högskolor på uppdrag av Skolverket. Kursen riktas till erfarna lärare och har fokus på analys och vidareutveckling av kvalitet i undervisningen. Vidare föreslår Skolverket att beslut om meriteringsnivåer registreras i samma lärar- och förskolläraryrkesregister som legitimationerna.

Förskoleförvaltningen är i grunden positiv till Skolverkets förslag till förordning om nationellt meriteringssystem för legitimerade förskollärare och lärare. Förskoleförvaltningen har inga synpunkter på att karriärstegsreformen kopplas till ett nationellt meriteringssystem då legitimerade förskollärare inom förskolan idag inte omfattas av karriärstegsreformen men vill understryka det önskvärda i att karriärstegsreformen ska omfatta även legitimerade förskollärare samt att även rektorer ska kunna meritera sig. Förskoleförvaltningen finner det önskvärt att ett villkor för meritering för förskollärare är att dessa har erfarenhet av att undervisa och arbeta med såväl yngre som äldre barn. Det är också angeläget att Skolverket förtydligar kraven om antalet yrkesverksamma år som krävs för meriteringsnivå 1. Förskoleförvaltningen hade dessutom gärna sett magisterexamen som ett villkor för meriteringsnivå 2 för förskollärare samt finner det därtill önskvärt att Skolverket framställer en vägledning för rektorer som behöver prioritera vilka förskollärare som först ska få gå den för meriteringsnivåerna 2 och 3 obligatoriska uppdragsutbildningen. Förskoleförvaltningen ser positivt på att medverkan i praktisknära forskning kan ersätta 7,5hp om den sökande har varit medförfattare till referentgranskad artikel, men ser behov av att Skolverket förtydligar villkoren. Vidare ser Förskoleförvaltningen risk för ökad administrativ börda om huvudmännen inte får tillgång till ett register där medarbetarnas väg till meritering synliggörs.

Innehållet i den nationella strukturen för kompetensutveckling föreslås till stor del bestå av kurser som ges av universitet och högskolor. De kurser som föreslås ingå i den nationella strukturen för lärare och förskollärare ska kunna leda till fördjupning eller breddning av den behörighetsgrundande utbildningen eller till specialisering. Det ska även ges möjlighet att bygga vidare på sin grundutbildning till en magisterexamen alternativt en masterexamen. Inom professionsprogrammet ska det även finnas möjlighet att medverka i praktisk forskning och forsknings- och utvecklingsprojekt. Förskoleförvaltningen är i grunden positiv till Skolverkets förslag men anser att det är viktigt att lärosätenas kursutbud utvecklas i närmare samarbete med huvudmännen. Framförallt är uppdragsutbildningar värdefulla eftersom de utformas efter lokala och kontextuella behov. Förskoleförvaltningen uppskattar att Skolverkets förslag nu innefattar akademiska kurser inom flera huvudområden och menar att det är viktigt att behålla öppenhet snarare än att avgränsa. Förskoleförvaltningen betonar vikten av att skolformernas särart behöver beaktas i framtagandet av den för meriteringsnivåerna 2 och 3 obligatoriska uppdragsutbildningen samt att det i kursutvecklingen av denna kurs särskilt beaktas hur förskollärares undervisning i praktiken ska bedömas.

För rektorer erbjuder Skolverket redan idag såväl poänggivande som icke poänggivande uppdragsutbildningar, exempelvis Fortbildning för rektorer (FFR), vilka på sikt ska kunna leda till en magister- eller masterexamen. På samma sätt som för förskollärare och lärare är innehållet strukturerat utifrån rektors behov av fördjupning, men också en breddning av kompetens. Förskoleförvaltningen är i grunden positiv till Skolverkets förslag men vill betona angelägenheten av att det framgent utvecklas fler FFR-kurser för förskolans rektorer.

Det nationella professionsprogrammet innebär att den statliga styrningen av skola och förskola ökar. Förskoleförvaltningen menar att detta kan skapa otydlighet i gränsdragningen mellan stat och enskilda huvudmän och vill understryka huvudmannens och rektors fortsatta ansvar för kompetensutveckling eftersom lokala och kontextuella faktorer påverkar förutsättningarna för kvalitet och likvärdighet.

Huvudmannen åläggs stort ansvar att skapa de förutsättningar som krävs för kompetensutvecklingen inom professionsprogrammet, framförallt för att ge lärare, förskollärare och rektorer tid för deltagande och fullgörande av utbildningarna samtidigt som förskolebarnen ska utbildas och undervisas av kompetent personal. Förskoleförvaltningen vill påtala att Skolverkets redovisning inte i tillräcklig utsträckning har beaktat vilka ekonomiska och personella konsekvenser införandet av det nationella professionsprogrammet kan få för huvudmännen. Exempelvis är det oklart om kompetensutvecklingsinsatserna i alla delar ska genomföras helt, delvis eller inte alls under betald arbetstid. Ett ekonomiskt stöd från nationell nivå behöver beaktas och förskoleförvaltningen instämmer med Skolverkets bedömning att det är angeläget med en översyn av hur statsbidrag framgent kan hanteras avseende kompetensutvecklingsinsatser.

Professionsprogrammet är omfattande och innebär många valmöjligheter vilka kan vara svåra att överblicka för dem som berörs. Förskoleförvaltningen menar att det är viktigt att det görs stora nationella informationsinsatser på ett överskådligt och målgruppsanpassat sätt.

Förskoleförvaltningen ställer sig positiv till att Skolverket får ansvar för professionsprogrammet och registrering av meriteringsnivåer. Det är också positivt att rådet för professioner i skolväsendet även framgent föreslås bistå Skolverket i det fortsatta utvecklingsarbetet av innehållet i den nationella strukturen för kompetensutveckling, liksom uppföljning och utvärdering av professionsprogrammet.

Ansvariga

Annika Niehoff HR-chef

Serene Rosberg Förvaltningchef